

PÉCSI FIGYELŐ.

Előfizetési díj:
Postán vagy Pécssett hához küldve:
egész évre 5 ft., félre 2 ft 50 kr.
negyed évre 1 ft 25 kr.
Egyes szám 10 kr.
Megjelenik minden szombaton
Egyes számok kaphatók Weidinger N.
könyvtár. (Széchenyi-utca)

Hirdetések ára:
Egy öt hasábon petit sor egyszeri
megjelenésért 6 kr., 3-szori 5 kr.,
10-szerért 4 kr. ártelendő. — Minden
hirdetés után 30 kr. bélyegzőt ártel-
endő. A kiállítás díj előre ártelendő.
A hirdetési díj előre ártelendő.

Szerkesztői iroda:
Fereneciek utcája 44. sz. I. emelet.
Kéziratok vissza nem küldetnek.

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, a hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők.
Előfizetheti helyben: a kiadóhivatalban, Blauhorn Antal úr a városház épületben, Lill János úr a budai külvárosban,
Böhm C. F. úr a szigeti külvárosban lévő kereskedésében, valamint a vidéken minden postahivatalnál.

Kiadó hivatal:
Böhm C. F. ügynöki irodájában.
Fereneciek templomának ártelendő.

Kossuth Lajos levele

ifj. Bülöy Sándor urnak s vele aláírt nagyváradi polgároknak.
(A nagyváradi Szabadsághöl.)

Turin, márczius 15. 1883.

Tisztelt uraim!

Szívűből eredő hálával vettem meg-tisztelő iratukat s a művészi becsű arany-tollat, melyet gyöngéd figyel-mük ajándokul hozzát csatolt.

Önök — amint írják — felderí-teni óhajtották szenvedéseim néhány perczeit. Hálás érzéssel biztosítom önöket, hogy czélt értek.

Eletem láthatáráról a napfény rég elszállt. Éj van körültem: az emberi társaságon kívül helyezett hontalan magányom komor éjjele. Önök egy derült napugartást küldtek a távol ha-zából az éj sötétségébe.

Köszönöm.

De önök többet is tettek, növelték hitemet, hogy még rezeg a hazában azon elvek hurja, melyeket az emlé-kezet nevéhez fűz.

Iratuk végszáva az, hogy önök az én eszemben élnek s úgy adja isten, hogy abban haljanak meg.

Mióta a hitfogvatkozás egy perczé-
ben nemzetem oly alpra állt, melyen
nem lehet számomra hely, eszemben
vándormadarai többé nem a tettek
kísérleteinek, hanem csak az írott be-
tűknek szárnyain szállonghattak ha-
zafel; hát azon remek aranytollnak,
melylyel megajándékozni kegyesked-
tek, reám nézve hízegő szimbolikus
értelme van, melyet azonban gyön-
géd szándékok iránti hála mel-
lett csak annyiban alkalmazhatok ma-
gamra, amennyiben sikerülhetett azt
elérnem, hogy minél több honfitársam
éljen azon eszmékben, melyeknek éle-
tetem szenteltem s melyekért honta-
lanságban halok meg.

Önök midőn a fentidézett szavakat
leírták, bizonyosan számot adtak ma-
guknak arról, hogy mily eszmékhez
lett szerény nevem félszázados esemé-
nyének hosszu láncolata által csa-
tolva.

Azon eszmék hazánk állami füg-
getlenségének, szabadságának, önkor-
mányzatának, történelmi típusának s

hivatásának, erkölcsi súlyának s anya-
gi felvirágzásának kellekeit foglalják
magukban, azon elhatározáshoz csa-
tolva, hogy ezen kellekek alku tár-
gyát nem képezhetik s hogy minden
áron visszaszerzendők úgy, a hogy
lehet.

Csak ezen feltételek alatt lehetek
én eszmeazonosságban másokkal.

Érzem én azt, hogy hazánkban
minden párt magát a törvényes alapon
állónak vallja s a közélet minden lük-
tetését a helyzet ez irányba tereli.

De ha ezt értem is, kettőt nem tu-
dok belátni.

Nem tudom belátni azt, hogy a
törvényes alap jogfeladásokat igényel-
het. Az 1861-ki országgyűlés annyira
kiszárolag a törvényes alpra helyez-
kedett, hogy a türes szenvedés kilá-
tására rezignációval hivatkozott, de
azért a nemzet nevében isten és világ
előtt ünnepléses fogadást tett, hogy
hazánk ősi álamjogát, az utódok szent
örökségét fel nem adja.

És nem tudom belátni azt, hogy a
jogelalkuvás elvét visszautasítók
törvényes álláspontjának szükséges
korolláriuma lenne előre kijelenteni,
hogy hazánk függetlensége visszaszer-
zésében az ugynevezett törvényes tér
semmi körülmények közt tul nem
lépik.

Akik az ország államjogát felad-
ják, azok nem állnak törvényes alapon.
Alkotmányos mezbe burkolt állam-
csinnyt követnek el, melyre a szavazati
urnáknál rá lehet tlni az alaki törvé-
nyesítés bélyegét — mint Franciaor-
szágban a december második állami-
csinnyre ráütötték — de a jogszerűség
pecsétjét soha!

Akik pedig ragaszkodnak a jog-
hoz, de ragaszkodásukhoz azon bizto-
sítást csatolják, hogy a törvényes
alapról, melyen idő szerint igen ter-
meszetesen állást foglaltak, semmi kör-
ülmények közt le nem térnek, azok
fehér lapot adnak a hatalom kezébe,
a melyre azt írhat, amit akar. Miért ne
tenné? hiszen nincs mitől tartania. Ir-
is. Még Bosznia! is reá írta, pedig az
egy boa konstriktor, melynek átkozott
farka nagyon hosszu.

Akik nemzetjogot adnak fel, kez-
detben azon szándékkal teszik, hogy
tovább nem mennek, hogy többet fel
nem adnak. De még meg vagyon írva,
hogy a pokol csupa jó szándokkal
van kikövezve. Az ily szándokokat az
élet kineveti. Minden lépésnek meg-
van a maga logikája. A jogfeladás
nem lábtó, melyen emelkedni, hanem
sikkó, melyen csak lesiklani lehet. Sik-
lottak is, siklanak is és fognak is
siklani.

Aki pedig visszakívánja a jogot,
de előre kimondja, hogy számonké-
rővé soha sem lesz, hanem mindig
csak „szupplikáns“ marad, az ily jog-
követelőt az élet darwinizmusa félre-
tolja.

De hát több dolog van ég és föld
között, mint a miről a „bölcsek“ ál-
modtak. Egy oly évezred, mint a minő
a magyarok van, nem oly szó, mint
a kiáltó szava a pusztában. Böl-
cső az, melyben a magzatnak jöven-
dője ring. A magyar életrevalóság
35 év előtti hatalmas revolúciója nem
egy felhevülési lob, melyet egy má-
konyos álom lehit, egy szivlűkítés
volt az, melyben a történelem logiká-
jának törvénye nyilatkozott. Az a tör-
vény érvényre jut. Az tettet fog adni
az igének, melynek eszméiben önök
osztognak.

Köszönöm, hogy osztoznak. Me-
leg kézzorítással köszönöm. Remél-
jenek. Én remélek. Nem azt remélem,
hogy én megérem az igének testté
váltását, 80 év terhe nyomja vállamat
s bár igaz, hogy a perc néha meg-
hozza, a mit az év nem remélt, az én
korom már még a véletlen számára
sem hagy tért; — de azt hiszem, re-
mélem, hogy az ige testt lesz. E
hitben, reményben fogok meghalni s
még haldokló ajkaim is azt fogják
rebegni, intéstül hazám felé, a mit a
skótok a hazája függetlenségeért mar-
tir halált halt Wallace emlékszóbrára
véstek:

„Nunquam servili
Sub nexu vivo fili!“

Megújtom köszönetemet. — Fo-
gadják szívesen baráti üdvözetemet.
Kossuth Lajos.

Óh! beteg az, sok helyen van sértve,
S két legfőbb pontján mély a seb:
Hazaúság s nemzetiség, ez az,
E két helyen sebe legmélyebb.

Honszeretet örökfényű lángja!
Sok szívből hiányzik e láng;
Ennyi sötét, ennyi hideg szívtől
Hogy ne fájna nek meg szegény hazánk!

Nemzetiség a népek orszája,
S ezek mily szörnyű orcsátlanak:
Se nyelvek, se ruhájok nem magyar,
S mondják mégis, hogy ők magyarok.

Mit érez a szeplőtlen honfisziv,
Mely igaz honszerelmet takar,
Ha látja, hogy ilyen gyomrét között
Idegen már otthon a magyar!

Keserű könyv pereg le szememből,
Nagy fájdalom sajtolja ki ezt;
Bár sirhatnék, mint a zápor,
Mert e néma fájdalom agyon epezt.

Hazám, hazám szegény beteg hazám,
Fájdalmadból nekem sok jutott:
Kétszeresen fáj szívemnek az, hogy
Bajodon segíti nem tudok.

Száz életet adnék, hogyha azon
A sebedet meggyógyíthatnám;
Ugy sem élet, ez az élet, ha rám
Nem mosolyogsz szeretett hazám!

Kölygy György.

Az irodalom és a kaszinók.

A „Pesti Napló“ február 25-iki 55-ik
számában nagy horderejű és minden hazai
kaszinó s olvasókör által komoly figye-
lembe vételt igénylő és megvalósítandó
eszméket pendít meg egy öreg kritikus.
Jó az efféle dolgoknak olykor szel-

lőtetése s nem látszik oly elcsépt szal-
mánának, a melyből még szem olykor ne
jönne. A szabadkai nemzeti kaszinót hozza
fel, mint a mely a hazai művelődés terén
jól fel fogott irányban halad; örövendünk
rajta. Igazat adok azon állításának, hogy
szépirodalmunk sorsa, a kaszinók s olvasó-
körök kezébe van letéve. Alaposnak látszó
felkiáltásban azonban nem osztozom; mintha
sok lenne az oly kaszinók száma
az országban, melyeknek könyves szekré-
nyéből a lélek valódi gyógyszerei: a jó
könyvek hiányoznának. Ellenben a kül-
földi silány regények egész tenger-méte-
lyező zagyvaléka található; — a családi
s kaszinói könyvtárakat, a hazai szépi-
rodalom erkölcsileg — sokszor beltartal-
milag is értékesebb művek pedig sovány
pártolásban részesülnek.

Alig tehető fel, hogy 600-on felül
levő hazai kaszinóink tagjai közt ne len-
nének olyan tagok, kik a honi irodalom
iránt érdeklődéssel ne viseltetnének, azt
ne ismernék. Tudjuk erkölcsi kötelessége
a társas körök választmányának — első
helyen a hazai irodalom szemmel tartása
— s oly olvasmányok beszerzése, mely
nem mételeyzöleg; hanem szívet, lelket
gyönyörkötötölleg — tartalmuknál fogva
enyestől s mivelőleg hatnak. Csak sajnálni
tudnánk azon bizottságot, mely nem birva
a bírálatnál a fenti kellekekkel, munkál-
kodását minden körültekintés nélkül vé-
gezni; tárcza regények honosítására töre-
kedni, melylyel az öreg kritikus vélemé-
nyét erősítené meg. Hiszünk vannak, —
sőt a legnagyobb része a társas egyesü-
leteknek oly irányban halad, — hogy mun-
kálkodásával, nem csak önmaga, de fel-
jajduló öreg kritikusunk is meg lenne
elégedve.

Egy nem szabadkai vagy pécskai
nagyböl helyi kaszinót, de egy valóban
kis mezővárosban levőt mutatok fel, —

Országgyűlés.

A husvétii szünet után ápril 2-án vette
fel a képviselőház újra tárgyalásait, az
előki bejelentések a felterjesztett törvény-
javaslatok szentesítését és többrendbeli
kérvényeket tárgyalták. — A közmunka
és közlekedési miniszter törvényjavaslatot
terjesztett elő a fumei petroleum kikötő
építésé iránt, mely 1,320,000 forintba ke-
rülne és a törvény megszavazása előtt
már munkába vétetett! — Hermann Ottó
felszólalt az iránt, hogy a ház ne hasz-
nálna a sz. István társulat naptárát, mert
hibás és ápril 2-át nem jeletle ünnepek,
a tridenti zsinat határozata szerint t. i. azon
ritka esetben, midőn a husvét két ünne-
pének egyike összeszik a gyümölcsoltó
boldogasszony ünnepével, az utóbbi a fehér
vasárnap utáni hétfőn tartandó meg. —
Áttérték ezután a napirendre a közép-
iskolai törvényjavaslatra, az 1-ső és 2-ik
§-on csak áttekintés rövidbel vita után és
változtatlanul elfogadták, de már a 3-ik §-
felelt mely a kötelezett tantárgyakat sorolja
fel, nagyobb vita támadt, indítványozta
tott ugyan is, hogy a görög nyelv kiha-
gyassék a kötelezett tantárgyakból, vagy
hogy csak a 7-ik és 8-ik osztályban legyen
előadva. — Az e felelti vita igénybe vette
az április 3-iki egész ülést is, de befejezve
nem lett.

Ápril 4-én a vita végre befejezetett
Gál József módosítványa, hogy a mely
intézetben a tanyelv nem a magyar, az
intézet tanyelve is irodalom története
kötelezett tantárgy legyen, elfogadott;
ellenben a görög nyelv tanításának korlá-
tozására tett indítványokat a többség el-
vetette és az eredeti szöveget fogadta el
143 szöveg 75 ellen (távol volt 193 kép-
viselő!) — Az ülés végén Helfi interpel-
lációkat tett a magyar aranyjáradék át-
váltotatása és az olasz királysághoz való
politikai viszonyaink eránt, mikre azonban
nyomban feleletet nem kapott.

Külföldi szemle.

Franciaországban ismét pénzügymin-
iszteri válságról beszélnek. Tirard pénzü-
gyminiszter utódjául Say Leót emlegetik,
a kinek második lioni beszédéből követ-
keztetni lehet, hogy nem idegenkedik többé
belépni Ferry kabinetjébe.

Ugy látszik Franciaország komolyan
megvalósítani igyekszik Madagaskar és
Tonking ellen már rég tervezett akcióját.
Tannavet a Hava-birodalom legnevezete-
sebb kikötő városát, lehet, hogy rövid idő
alatt megszállják a francia csapatok.

A czár ez utóbbi napokban Gatschi-
nában ismét számos fenyegető levelet ka-
pott a végrehajtó bizottságtól, melyek han-

ha ugyan elolvassa öreg kritikusunk, —
az ítélet hozását reá bizva, az összehason-
lításat megteszem.

1869-ik évben alakult Baranya-Sellyén
43 taggal egy kaszinó. A fenti tagok szá-
mát, a helybeli hivatalnokok, kereskedők
s iparosok tették, 8 ft évi tagsági díjjal.
Járatott mindjárt 3 napilapot 1 szépiro-
dalmit, 2 élelajpot s egy helyi érdeklőt.

1870-ik évben már könyvtár alapítá-
sáról foglalkozott, s még ugyan abban az
évben megalapítá. Évek folyama alatt —
de soha fel nem bomolva, s benne a rend
egyértérs meg nem zavarva — megizmo-
sodott, s némi változás állott be keblében.
Az iparos osztály fehér hollóvá vált az
egyesületben, s kezdtek a vidéki gazda-
tisztak, papok, tanítók tagjai lenni, mint
kültagok 5 ft fizetési tagsággal. Most ez
évben, miután könyvtára felszaporodott
1057 kötetre, könyvtárát rendezte, nyom-
tatott katalógusa igtatta — mely minden
tag kezén forog az egylet szabályaival
együtt — alfabet szerint szedve az irókat.
A fenti 1057 kötet müből 342 német —
ez utóbbi most már gyarapodni a magyar-
lir szemben tizedrés arányban fog — mi
hiszünk elég is lesz magyarországon. Éven-
ként 100 ftról 150 ftrig fordítatik könyv-
beszerzésére, noha most a „Nemzet“,
„Pesti napló“, „Egyetértés“, „Pester loyd“,
„Vasárnapi politikai ujdóságok“, „Borssom-
Jankó“, „Ústökös“, „Pécsi Figyelő“ stb.
lapok a kiadásnál szép összeget tesznek
ki; de szaporodván a tagok száma e ki-
adások mind fedezhetőek. Van jelenleg 30
beltajga, 32 kültajga.

Könyvtárának a hazai nevezetesebb
írók képviselve vannak, mondhatjuk alig
hiányzik belőlök valami. Jókai, József,
Szatmáry, Abonyi, Ábrai, Vértési, Vas
Gereben, Kemény, Eötvös, Kossuth, Degré,
Remellai, Véka, Mikszáth, stb. A külföldi
köztül Verne, Hugo, Cooper, Dumas stb.

goztatják, hogy az esetben, ha a koronázás
előtt az alkotmány nem lesz megadva, a
czári család az ünnepek alkalmával
levegőbe röpitik. A czár e levelek igen
lehangolták. Hire van, hogy a koronázást
az özsre fogják halasztani.

A belgrádi metropolita-választás 1-én
ment végbe. Mraovits Theodosius archi-
madrita választott egyhangul metropo-
litává. A püspökök nem szavaztak, de
nem is szenteltek fel az új metropolitát,
ennek daczára a király megerősítette a
választást. Az új metropolitát vasárnap
szenteltek fel Karlóczán Angyolios patri-
archa a temesvári és ujvidéki püspökök.
Mraovits egyike Szerbia legudományo-
sabban képzett papjainak. Nekünk magya-
roknak honfitársunk, a ki 40 évi Szerbiában
léte alatt sem felejtette el nyelvünket és
semmi ellenséges pressió nem volt képes
elfojtani benne a hazaszeretetet. A pécsi
gimnázium hallgatója volt. — Mihály ex-
metropolitát koltostorba dugják.

Londonba érkezett sürgönyök jelen-
tik, hogy Cincinnati közelében iszonyu
vasuti szerencsétlenség történt. A vasuti vonal
földszüppedés folytán magzulat sinekre ju-
tott és kiskilott. Az egész vonat ledőlt
az ötven láb magas töltésről s a gép egész
a kazánig befuródott a földre. A romok
közül emberi testrészek merednek ki. Iszo-
nyatot keltő látványt nyujt a katasztrófa
színhelye. Eddigi jelentések szerint legke-
vesebb 80 személy halt meg s 66 élet-
veszélyesen megsebesült.

Kállay Béni közös pénzügyminiszter
legközelebb Hercegovinába utazik. — A
szultán Bib Dodát a miriditák hercegezt
ajánlotta libanoni kormányzóknak, a her-
cege eddig Konstantinápolyban volt letar-
toztatva, mert a portának veszélyesnek
látszó jelenléte a katolikus miriditák
közé, eleinte az angol kormány is ellenezte
kinevezését, de előlított attól s most csak
az orosz kormány még nem egyezett be.
Az albánok és montenegróiak közti véres
összeütközések mindinkább nagyobb mér-
vüek lesznek.

Mózes hitű polgártársaink egy része itthon s a Keleten.

Valódi átok reánk nézve, hogy bizo-
nyos tekintetekben feltétlenül hódolunk a
keményen kárhoztatandó francia szokás-
nak: a legtöbbet, sőt nagyon kevés kivé-
tellet csaknem mindent kicsinyiségnek
tekinteni. Ha arról van szó, hogy betű
sorunkból a kettős betűket kivessük, s
azokat részben új, eredeti magyar „hang-
képekkel“ helyettesítsük, azt véleményezik
a döntő körök, hogy az fölösleges, mert
a dolog kicsinyiség. Ha arról van szó,

A megjelenő új irodalmi termékek, ha a
kritikát kiállották, rögtön meghozhatnák.
Volt ugyan itt egy kis hiány — elismer-
jük — a klassikai irodalomban nem volt
képviselet; de a hiányon segített már a
bizottság kimondva azt, hogy évenként
1 nagyobb klasszikus író művei meghozat-
tassanak, jelenleg Arany János összes mű-
veit rendezte meg. Ime kritikusunk, nem
csak oly népes kaszinók, hanem a keve-
sebb tagokat számlálók között is vannak,
kik jól fel fogott irányban evének előre.

Jótkönyv czélu adakozásban soha el
nem marad, sőt, dicsekvés nélkül szólva,
— felvéve tagjai csekély számát — utá-
nozóndó példával meg elől. Csak egy
pár példát is alig müből, Arany János
szobrára az egyesület 25 ftrtal, tagjai pedig
43 ftrtal járultak. A csángók hazaköltö-
zése díjához, a szini nyugdíj alaphoz —
szóval mindentűt erejéhez képest tesz, áldoz.

Van előnye, alelnöke, pénztárnoka,
könyv-, levéltárnoka, jegyzője, fizetéstül
egyenként s összesen, — kapják évenként
— az elismerés tisztességét jegyzőkönyv-
vilég. Helyisége elegáns, tiszta, világos,
egészséges — mi a könyvtárnok Weigel
Pál vendéglős úr érdeme — van benne
tekeasztal s más mulatságra számított s
használt tárgyak.

Vajha az öreg kritikus úrnak lelke-
sítő eszméi, s szavai minden hazai kaszinó
s olvasó kör keblében termékeny talajra
találnának?! hogy vádjá ne érhetne egyet
sem; hiszen nekni, valamint nekünk is
örömünkre szolgálja.

Ime ezekben adtam elő a kisvárosi
kaszinó történetét; mint annak ez idő
szerinti jegyzője, kérve a tek. szerkesztő
urat ennek közlésére.
Kelt márcz. 27. 1883. B.-Sellyén.
Maradtam tisztellettél
Tóth Lajos,
ref. segéd-lelkész.

TÁRUZA.

Én bízom ő benne.

Jő égi ihlet! hadd mondjam el egy dalba!
Hogy mily nagy az Isten jósága s hatalma:
Mely a vész percében mindig arra biztat —
Hogy megsegíti Ő, a kik benne bíznak,
Ki nélkül a világ egy nagy chaos lenne!
Én bízom Ő benne.

Feküdtem kórágyon, majd félig halottan,
Embertársaimtól végkép elhagyottan,
Még az is elhagyott, ki eskült tett nekem:
Hogy együtt lesz velem, jóban s szenvedésben.
De Ő együtt s belém új élet lehelte:
Én bízom Ő benne!

Kis fiam halálán elborult a lelkem.
Éjem álmatlan volt, roskadozva keltem,
Elhagyott az erőm, el a reménységem,
De azt a nagy csapást már enyhülni érzem:
Két új magzatának vajh! ki ne örvendene!
Én bízom Ő benne!

Csapás csapásra jött! megsalt kit szerettem,
S a kétkedés réme újongott felettem,
De túl emelkedett hitem edzett szárnya —
Melytől a sebzett szív gyógyulását várja . . . . .
Nem csügged az soha, ki bizik Istenbe!
Én bízom Ő benne.

Kömvés Imre.

Budapest . . .

Mért is jöttem én ide, e helyre!
Ez a város nem nekem való;
Képzetelem sokkal szebbnek festé,
Mint most elém tárja a való.

Mit ér nekem, mit ér e fény, pompa?!
Nem ezekért jöttem én ide;
Azért jöttem, hogy meglássam, milyen
Magyar hazám központja, szíve.

hogyan nemcsak belső olvasó közönségök, de a külföldi sajtó előtt is végtelenül nevetésgéssé tessék azon hírlapjaink magukat, melyek honvédtábornoki egyenruháról írják, holott az épen úgy néz ki, mint egy honvédtábornok; azt hallhatjuk, hogy figyelmen kívül hagyható, mert a dolgok kicsinyesek. Ha arról van szó: hogy méltatlanság a külföldiek előtt azt követelnünk, hogy ok például: „Tirnau“ helyett „Nagy-Szombator“ írjanak és mondjanak, míg ellenben mi, jobb ügyhöz méltó makacs-sággal ragaszkodunk például a németektől átvett: Majlandhoz, ahelyett, hogy azt saját nevén „Milánónak“ nevezzük; azt felejtik a vaskalosság hogy az szőrszálas-hasogató; mert a dolgok kicsinyesek. Ha arról van szó, hogy merőben indokolatlanul miér nevezik mőszöhitő polgártársainkat mind önmaguk, mind pedig hazánk keresztényei „magyar zsidók“nak vagy „zsidó-magyaroknak“ vagy pedig „izraelitáknak“, azt kell hallanunk, hogy ez hiába való foszegetés; mert a dolgok kicsinyesek. Pedig nagy tévedés illyeket állítani, mert „Nomen est omen“!

Foglalkozunk ez utóbbi téves felfogással.

Magyar zsidó azt jelenti, hogy az illető a zsidó nemzetiség oly tagja, a ki Magyarországon született, illetőleg magyar állampolgár. Zsidó-magyar — képtelen fogalom, mert zsidósággal nincs. Ugyanez áll az izraelita kifejezésről. A kik csak némileg is értünk héberül, tudjuk, hogy a „zsidó“ s az „izraelita“ szavak korcs magyar szó, melyek a Jüda- és az Izrael-nemzetek saját nevei; tehát nem valószínűségeket, hanem néptörzsök jelölését.

Ezen néptörzsök vallásának megalkotója Mózes, a kit a kereszténység is próféfálá imer el, tisztel. Ha tehát, részben indokolva, beszélünk a lutheranusokról, kálinistákról s. a. t.: a Jüda- s Izrael-nemzetek túlnyomóan legnagyobb számú ivadékaiknak vallását, helyesen csak mőszöhitnek, s az azt követőket mőszöhitűeknek hívhatjuk.

Ez nem fölösleges szabatoság; ez nem hagyható figyelmen kívül; ez nem szőrszálhasogató; ez nem kicsinyesség, mert „nomen est omen“!

Kétségtelen, hogy a „status in statu“-t képezni akaró törekvés mindenkor nehéz harcokat idézett elő, és ha azt egyik-másik kaszt, társadalmi osztály, vagy pedig hitfelekezeti kivívta, e diadala kemény küzdelmekbe került. De nemcsak a harc követelt nagy, jelentékeny áldozatokat, hanem az azt követő állapotok, mint folytonos lüdercznyomás nehezülnek azon osztályokra, melyek fölött a kiváltságokat szerzett győzedelmeskedett.

Mőszöhitő honfitársainkra nem illik ugyan föltétlenül, hogy öök „status in statu“-t képeznek; ámdé bizonyára részben felhozható ellenük e vád, jelenleg használt nevek alapján.

Hazánknak egyik nagy előnye, hogy azon bevándorlók, a kik itt telepedtek le vagy már magok is gyakran rendkívül rövid idő alatt — vagy pedig utódaik magyarok lesznek, gondolkodás módjában, szellemben, szokásban, sőt jelenleg napról napra gyakrabban nyelvben is. Kivétel részben csak a szerbek lesznek, kiknél, dacára, hogy a török hódítás elől, sőt részben már iga alól hozzánk menekültek, mostanig a hazafiás magyar szellem csak szerfölött lassan hódít tét, s míg sváb-jaink s egyéb német törzsekhez tartozó bevándorlóink, az örmények, a cincárok, a görögök, cigányaink s a francziák — csak néhány falu Szabolcs s Temes megyében ép oly magyarokká lettek, mint a minők az Árpád vezérlele alatt honfoglaló 108 nemzetség ivadéai. Különösen kitűnő honfiakká lettek a hozzánk bevándorolt örmények, cincárok és görögök utóai. Jókaai Mór a nemzet koszorús költője, sohasem irt azon néhány sornál szebbet, melyeket a „mi görögjeink“ jellemzésére fordított. De első sorban, miért lőnek az említettek kiválon jó magyarokká? mert siettek magyarul megtanulni.

Az ökorban a kasztok, a középkorban a rendi különbség, az ujkor kezdetén a vallás volt, évszázadunkban pedig a nyelv azon összekötő kapocs, mely mindennél jobban fűzi egybe az összetartozni akarókat. A nálunk telepedett nemzetek tagjai mindenkifőlött ezen a hatalom által csatoltattak hozzánk, s ez állapotunkban észrevétlenül történt meg minden izűkben való megmagyarosodásuk.

Az említettéknél sokkal fontosabb tényezőtt képeznek nálunk a szintén bevándorolt Jüda s Izrael népiáj nagy számú utóai. De miért van az, hogy még sohasem hallhattunk ez országban örmény cincár, görög s. a. t. üldözéséről, a mőszöhitűek üldözésére már ismételve előfordult? Az ok, első sorban abban rejlik, hogy mőszöhitő polgártársainknak, fájdalom! nagy része nyelvi szempontból „status in statu“-t képez államunkban; az az teljesen megfeleldekövé kötelességükéről, a hazai nyelv helyett idegent, még pedig korcs idogent használ.

Ez oly vád, a mely távolról sem új, de bizonyára nem hozható föl tulságosan gyakran. A kiknek alkalmuk nyílik mőszöhitő honfitársainkkal érintkeznök, azt kell tapasztalniok, hogy jelentékeny részük német hírlapokat és könyveket olvas előszeretettel, német színházba jár, németül vezetői üzlétét, családikörben, sőt gyakrabban nyilvános helyen is németül társalog.

A felső megyék alsóbb rendű társadalmi osztályokhoz tartozó mőszöhitő polgáraitól eltekintve, a kik túlnyomó számukban leledzenek e nagy hibában áll ez, például: a szabadkai mőszöhitűeknek öt hatodrészi is, tehát oly mőszöhitő honfitársainkról, kiknek fokozott mérvű kötelessége volna a magyar nyelvet használni: mert semmi érintkezésben sem állanak a lengyel nemzethez tartozó hitorsosaikkal.

Pedig a magyarországi születésű mőszö hitűnél szívósabb védelmezője alig akad nemzetiségünknek a távol keleten.*) A szerbiában élők, a Rumániában letelepedettek, a bolgár földön tartózkodók, a török városok lakói stb. csaknem kivétel nélkül magyaroknak érzik és vallják magukat, sőt gyakran fogadnak gyermekeik mellé magyar nyelvű dajkát.

Sajnos hogy a köztűnk élők nagy részével szemben azok kivételek. Azért nem mondjuk: dicséretes kivételek, mert Henrika belga királyné szerint: „Az anya-nyelvet tudni nem érdem: hanem kötelesség!“

Ilyenek tudnak mőszöhitő honfitársaink lenni, ha akarnak; egyedül töltők függ tehát, hogy itthon is kivétel nélkül ápolják azon nyelvet, melyről a költő azt éneklí:

„Nyelvében él a nemzet!“

Szekrényessy Kálmán.

Az öklelő-fa árnyéka. **)

Mióta a lovagkor vitézi párbajai lejártak, a nyughatatlan emberi szellemet versengési hajlama más küzdőterre terelte. Az eszmék sorompóba lépett, — szellemtől hozván fegyverül. A szokások e nemese fejlődése bármily üdvös, egy ádátlan gyengével mégis bír: tágabb tért nyújt a rossz szellemének. A mikor még minden dolgot karddal intéztek el, — ha el is bukkott az igazság részén levő bajnok, — benne nem általános elv, eszme, hanem csak az egyén veszett oda, — de sőt, ha elv- vagy eszméért történt e harc, — a kidőlő helyett mérült fel száz más, — és a párharcban kifejtett fegyverforgató ügyességek, fortélyok, álfogások nem az általánosságot, hanem mindig csak az egyet csalják törbe. Az eszmék harcánál ez másképp van. A jó, nagy és szép eszmék sohasem az egyes boldogítást, — hanem mindig az általánosság javát czélozzák, — míg a rossz eszme az egyes vagy egyesek javáért: az általánosságra hat megromlót, — ha érvényesülhet. Tehát mindenféleképp nemzeti és társadalmi közönség érdeke forog kockán; és mert a rossz épp úgy rendelkezhetik az ész és szellem fegyverével mint a jó, — sőt — amennyiben az önzés szenvedélye a hazugság és rágalom fegyvereivel is készsége hozzá nyúl — a szepöltem subjektívásával küzdő igazságot nem egyszer túli is szárnyalja harszkészültségével. Bebizonyítja ezt a közösti kis „lovagja“ a „Pécs“ is f. é. 23. számában ekeltlenül kirottván a nemzet függetlenség eszméjét képviselő pártnak, — és aligha nem csorbát ejt vala rajt, — ha csakugyan oly hatalmas bajvivő, mint a minőknek ő maga magát képzel. De lássuk csak közelebbről a dolgot.

„E párt — mondja nevezett lap a függetlenségiékről — nemcsak veszélyes a magyar társadalom békéjére, a magyar kulturára, az európai előhaladásra, hanem egyenesen ellensége az magának a magyar állameszmének és mindenkor csak a románok, szerbek szászok magyar-nemzetellenes töredékével s zűvetkezní, (!) csakhogy a maga céljait — melyek nem a magyar államiság eszéljái (!!) — elérhesse. Ezután egy külön periódus-lánczolatban így folytatja: „Az tudtuk, hogy a függetlenségi párt a magyar múltval társadalom mögött messze elmarad; azt is, hogy a magyar cultura iránt érdekkél sem bír, — azt is, hogy a magyar állam európai missióját megérténi képtelen, — de hogy a magyar állam nemzeti létfeleltételei ellen ellenséges állásponzt foglaljon el, azt róla feltenni eddig képtelenek voltunk.“ Ime így beszél a „Pécs“, egy olyan városban, melynek függetlenség párti képviselője van és így azon politikai hivallást törék-szik sárba rántani és megbélyegezni, mely polgáraink túlnyomó számának hazafiás erényét képezi.

Hogy a legcsodálatosabbat említsük fel a dolgban, tehát tudni kell, hogy nevezett lap e szertelen becsmérlő kifakadásait, — az országában legutóbb lefolyt középiskolai kérdés tárgyalására alapítja. Egy oly kérdésre, mely bármily jelentőségű, természeténél fogva párt-kérdést egyáltalán nem, és csupán felekezeti kérdést képezett. Hogy a függetlenség pártjában esetleg nagyobb számban képviselőket a reformátusok, kik felekezeti érdekeiket veszélyeztetve látták e kérdésben és azért törtek oly veheméniával ellene — ez hát a véletlen dolga. De — mondják öök — hisz a kormánypárt sines reformátusok nélkül, éreszről pedig egy sem szólt a javaslat ellen! Nos igen. Ez jellemzi éppen a kormánypártot, annak elemeit. Meg vagyunk győződve, hogy ha a javaslat esetleg a függetlenségi párt kereblől indult volna ki és pártkérdéssé

emelkedhetik vala — akik ez oldalról jelenleg ellene voltak, — azon esetben is szembe szálltak volna miatta. Mert a függetlenségi párt embereiben van önnállóság és bátorság érzelmeik és akaratok szabad kinyilatkoztatására, — míg a kormánypártot a rút önérdék jobbjá-lánczait tartják mindenben Tisza Kálmánhoz lekötve.

Azt állítani továbbá, hogy a független párt — egy követ fú a nemzeti agítátorokkal — ehhez már — nem mondjuk korlátolt felfogás szükséges (mert hisz oly ember, ki ezt komolyan hiszi, nem bírhat annyi észtehetséggel, hogy — ha mindjárt csak a „Pécs“-nek is — egyáltalán valamit írhasson) hanem szükséges bizonyos neme az arzobőrnek, melyen át a lelkiismeret títkos szavatóll felszökő vér pirja már többé nem látszik. Csak Hermann Ottóra hivatkozunk, ki nem is felekezeti, hanem didactical szempontból emelte föl szavát a javicat ellen, — önnálló szempontból helytelenül, hogy a kormány a gymnasiumi és realkoloklati elkölönítve akarja meghagyni, holott — nézete szerint — üdvösebb volna a kétőt egyesítve, a reália irány vezetése mellett — az aesthetikai és humanus tantárgyak meghagyásával általakítani a mai rendszert; — de mindezek mellett, a lehető legelőkeltebb kikt a nemzeti egység ellen, és az egész függetlenségi párt tetszésnyilatkozata mellett, lerombolta törvényellenes aspirációjűkból keletkezett aggodalmaikat.

Tehát mindazon becsmérlések, melyekkel a „Pécs“ a függetlenségi pártot illette, — alacsony kortestegósokká törpölnek az igazság fényében. Szálkára akart mutatni a független párt szemében — de csak saját szemé öklelődorogánjának árnyékára akadt — mert midőn a magyar társadalom békéjének veszélyéről van szó, gondolon a rengeteg adókra és corruptionsokra, miknek a kormány a szűllő anyja, — midőn a magyar cultura hátramaradásáról van szó, gondolja meg, hogy az olyan nemzet nem virágozhatik fel, melynek jövedelméből nemcsak saját óriási háztartását fedezi, de idegen érdekekre is szüntelen hűbéréskednie kell, — midőn pedig a magyar állam nemzeti létfeleltételeiről van szó, akkor bűnbánólag verje mellé és kiáltsa: „Boesád meg Uram a mi vétkeinket“ — mert a magyar közjógi ellenségek egy szava meghazudtolja minden körömfent mondasát — és ez egy szó: Független Magyarország a mi jelszavunk.

Kivonat

a pécsi kir. ügyészség által 1882. évre szerkesztett bünt- és börtönügyi statisztikai kimutatásokból.

A pécsi kir. törvényszék területén lévő kir. járásbíróságoknál 1882. év folyamán vétségért jogérvényesen elítéltek összes száma . . . 688

E z e k b ő l:

- Szemérem elleni vétség 2
- Rágalmazás és becsületsértés 200
- Súlyos testi sértés 67
- Könnyű testi sértés 215
- Lopás 144
- Sikkasztás 20
- Jogtalan elsajátítás 18
- Orgazdaság 3
- Csalás 1
- Okirat-hamisítás 2
- Más vagyonának rongálása 10
- Egyéb vagyon elleni vétség 6

Összesen: 688

A szabadságvesztés időtartama:

- 1 hótl 6 hóig 30
- 14 naptól 1 103
- 1 „ 14 napig 555

Összesen: 688

A fogházban töltött napok összes száma 5908

Kihágásokért jogérvényesen itélve lett 76

E z e k b ő l:

- Hatóság s közcsend ellen 10
- Közrend s közcsemérem ellen 13
- Közegészség s testi épség ellen 6
- Tulajdon ellen 30
- Véderőröl szóló törvény ellen 3
- Közbiztonság ellen 1
- Az 1840. IX. (mezei rendőri) törvény ellen 13

Összesen: 76

A fogházban töltött napok összes száma 534

A pécsi kir. Törvényszék területéhez tartozó összes közigazgatási hatóságoknál felmerült kihágásokért jogérvényesen elítélve lett 629

E z e k b ő l:

- Hatóság és közcsemérem ellen 115
- Közbiztonság ellen 4
- Közrend s közcsemérem ellen 403
- Közegészség s testi épség ellen 45
- Tulajdon ellen 4
- Az 1879. XXXI. (erdőrendőrségi) törvény ellen 33
- Az 1875. XXI. (vadász és fegyveradó) törvény ellen 19
- Egyéb kihágások ellen 6

Összesen: 629

A fogházban töltött napok összes száma 4389

Összesítés:

A pécsi kir. törvényszék, s annak területéhez tartozó összes kir. járásbíróságok — közigazgatási hatóságoknál büntett-, vétség- s kihágásokért jogérvényesen elítéltek összes száma 1782

Az ezekre kimért s általuk fogházban töltött napok összes száma 57945

Tekintetes Szerkesztő Ur!

A tegnapi napon tartá meg a „Kis-birtokosok országos földhitelintézetével szövetségesei Maiss és vidéke mezőgazdasági előleggyűlést mint szövetkezet“ közgyűlését. Maga a közgyűlés felette érdekes képet nyújtott. Ott láttunk 226 parasztot egy két kabátossal.

Az igazgatóság s felügyelő bizottság jelentése, valamint a napirend többi tárgyai egyhangulag nyertek megoldást. De maga a közgyűlés oly méltóságteljes volt, hogy akárhány hányaveti közgyűlés példát vehetne róla.

Meglátást a közgyűlés tagjai, hogy az igazgatóság jelentése nem üres phrazisokon alapuló, összeszedett-vedett mondatok, hanem mély igazság, a melyet minden egyes jelenlőt átértett.

Az egylet maig 325 taggal bír s napról napra növekvő száma élő példa, hogy a tér melyen az egylet mozog egyike a leghatalmasabbaknak. Mit mondjuk, hisz általánosan tudott dolog, hogy ily egyleti élet, kimondhatlan haszonnal jár, legelőbb lépés az önműködésére.

Az agrarius kérdést mély oly nagy port vert fel, bizonyára csak ily módon lehet országunkban megoldani, s azért mint közügyet melegen ajánljuk a Tekintetes Szerkesztő Ur figyelmébe.

Maiss, 1883. április 3. á.

Kész szolgálja

Frühauf Antal.

Törvényszéki csarnok.

Előadott polg. ügyek:

Kissfaludy Imre kir. széki bíró által. Április 3-án.

1. Metz István és társai — Metz József ellen özv. Metz Györgyné utáni örök-ségök megítélése iránt.

2. Dungits Józsefné szül. Söltner Borbála — özv. Söltner Józsefné szül. Schmidt Johanna ellen néhai Söltner József hagyatéká megítélése iránt.

Előadandó büntető ügyek: Április 9-én.

1. Bekő János ellen lopás miatt. — Barka István ellen emberölés. Április 11-én.

1. ifj. Kanizsai József ellen súlyos testi sértés miatt. — 2. Horváth János ellen súlyos testi sértés miatt. — 3. Korzárác Iliás és társai ellen lopás miatt. Április 13-án.

1. Schmidt János és Mihály ellen lopás miatt. — 2. Kasza András ellen számdékos emberölés miatt. Április 14-én.

1. Misángyi András ellen lopás miatt. — 2. Reiter Mátyas ellen megfertőztetés miatt.

Különlélek.

— **Közgyűlés. Pécs szab. kir. város köztörvényhatósága** f. hó 16-án rendezett közgyűlés tart a városnagytérben. Elnök érdekes tárgyak kerültek napirendre. Elnök helyen Kossuth Lajos nagy hazánk-fia levele fog felolvasatni, melyet városunk közönségehez intézett, azon üdvözlő iratra, mely a város közönsége által menesztett hozzá — 80-ik éve betöltése alkalmából. Ugyan e közgyűlésen nyer végleges megoldást a torna- és túzóltó-egylet létkérdése.

— **A városi közigazgatási bizottság** folyó hó 12-én ülést tart — érdekes tárgyorozattal.

— **Figyelmeztetés. Az általános képviselőválasztás a jövő 1884. évben** tartatik meg, választani törvény szerint csak azok fognak, kik az idén elkészítendő jegyzékbe, mint választók felvéve lesznek. Figyelmeztetünk tehát mindenkit, hogy gondosan megnézesse adókönyvét, nehogy miatt évről maradt csekély hátraléka miatt a választói jogtöl elüttesek, a kik pedig mult évi adójukra még adások volnaak, adóösszegeket legkésőbbben április hó 15-éig befizessék, mert különben a választók jegyzékéből kimaradnak s választói jogukat nem fogják gyakorolhatni.

— **Ki a szabadba! A hét elején** már láttunk egy fecsकét vigan csicserege szállani a magasban, de — „egy fecsके még nem tavasz“ — mondja a közmondás; a hét derekán azonban már két fecsकेk pillantottunk meg. E szerint most már elvitathatlanul itt a tavasz. A fák rügyei hasadoznak, és itt-ott előszökik a „zöld“, mely oly kellemesen hat a szemre, a kedélyre. Városunk közönsége, érezve a langyos tavaszi napugarat, tömegesen vonul ki a szabadba, élvezni az úde levegőt, gyönyörködni a természet ébredésében. Legtöbbsz a szőlőkbe rándulnak ki, sokan a Tetyét keresik fel, némelyek Üszögbe, vagy a Rác-zvárosra

kocsznak és — ibolyáznak. — Zengi a költő: „Minden órádnak leszakitód virágát!“

— **A szőlőgazdák köréből. Régebb** idő óta foglalkoztatta már a pécsi szőlőgazdák egyesületét egy szőlőterület vétele iránti kérdés, de mindezzel ideig nem jutottak határozó megállapodásra. A kérdés mindinkább égetővé vált, minthogy a ministerium által adományozott amerikai (phloxeramentes) szőlőfaj magvak elvételésének megérkezett az ideje és nincs hely a tenyésztésre. Ma letter Rudolf ügyvéd az egyesület buzgó tevékenységű elnöke, gondoskodott arról, hogy a nagy bordereű kérdés könnyen megoldasék. Ű a saját kaszájára, a szőlőgazdák egyesülete részére előlegezve megvette az özv. Bauer-néfele szőlőt 1500 forintón. Ezen szőlőterületen fog legközelebb a kapott amerikai szőlőmag elvetetni. Maletternek ezen igazán kiváló elismerést érdemlő cselekedetéért — dicsérettel adozunk!

— **Hangverseny. A magyar szent** korona országai vörös-kereszt-egylete által a harczteri sebesültek ápolására avatott ápolónők kiképzése czéljából Budapesten alapított „E r z s é b e t“ kórház javára f. hó 14-én a helybeli színházban a pécsi da-lárda és zenegylet, egy több műkedvelő ur és hölgy szives közreműködésével hangversenyt tart a helybeli vörös-kereszt-fők-egylet. Jegyek előre kaphatók: Valentin Károly könyvkereskedésében, az előadás napján a színház pénztárnál.

— **Requiem. Majláth György.** a meggyilkolt országbíró lelki üdvöért az engesztelő szent mise a klerus, megye és katonaság részéről kedden d. e. a lyceumi templomban tartatott meg. Az isteni tisztelget dr. Dulányszky Nándor megyés püspökünk végezte nagy segédlettel. A megyei tisztviselő Perczel Miklós főispán vezetése alatt mentek a templomba, a katonaság élén Meeséry es. k. huszár ezredes állott. Csütörtökön a kir. törvényszék, kir. ügyészség és kir. járásbíróság, — pénteken pedig a város tartott requiemet, ez utóbbi a belvárosi plébánia-templomban.

— **Részvétirát. A helybeli vörös-kereszt fők-egylet** részvétirátot küldött székhelyi Majláth György özvegyének, mint az országos vöröskereszt-egylet — elnökének.

— **Az idej fegyvergyakorlatok.** A császári királyi közhadseregbeli gyalogság ez idej fegyvergyakorlatra folyó hó 30-án veszi kezdetét és tizenhárom napig tart. — Ezen fegyvergyakorlatra behivatnak az 1874, 1876 és 1878-ban besorozott tartalékosok, valamint azok, kik a tavalyi fegyvergyakorlattól bármínó oknál fogva elmaradtak.

— **Saison-tűz. Valahányszor köze-**leg a vén tél ifju leánya, a — tavasz; a vén Meceek mindannyiszor „tűzbe jön“. Mentül vénebb annál rosszabb! Hétfőn délután 5—6 óra közt tűzet jeleztek az őrtoronyban hirtelen nagy sűrűség-forgás támadt s izgatotton kérdezték: hol a tűz, hol a tűz? — hát a vén Meceek étett! Azonnal kisiettek a tűzoltók, város-hajduk kapával, lapáttal és hosszas fáradság után elnyomták a lángokat. Szerdán délután ismét kigyuladt és hosszú időn át égett.

— **Érdekes felolvasás. Dömötör** László, vándor méhész-tanár, e hó 10-én (kedden) a városnagytérben felolvasást fog tartani. Felolvasásának czime: A méhészetről. Ajánljuk a méhészetről érdeklődők figyelmébe a szakaszerű felolvasást.

— **Szőköt katoná. — Kovács** városi rendőrbiztos egy katonas-zőkevényét fogott el a napokban. A szőkevény neve: Gűdön János. Átadatott a katonai parancsnokságnak.

— **A vidék — „Renz“-e.** Holz-müller tíz tagu (beleszámítva a lovakat és kutyákat is) lovárdaja érkezett ma egy hete városunkba. Az első „rendkívül nagy előadás“ vasárnap tartatott meg „gazdag“ programmal „szegény“ közönség előtt. Látna Holz-müller igazgató, műlvőnar, athléta, kötéltáncos és mindenes, hogy: „két cigány legény hege dűl s csak ugyan járja egye dűl!“ — egy itt hagyta a jó pécieseket, mint szent Pál az oláhokat; a min mi cseppet se sajnálkozunk.

— **Jön Sidoli! A napokban értesí-**tette Sidoli hűmeves lovardaigazgató rendőrkapitányságunkat, hogy a hó közepén városunkba érkezik. Titkára az elő-küszületek megtételére már hétfőn írt lesz. Társulata áll 43 személyből, jó zenekarból. Van 32 kitűnően idomított nemefajú telivér lova és egy rakoncátlan — számra. Köröndjét a budai külvárosi vásártéren fogja felállítani.

— **Színház árjegyék! „Mélyen t.** közönség! Náday Ferencz ur a budapesti nemzeti színház kiváló tagjának vendég-szereplési tisztelet-díjját biztosítanom kellett; továbbá meg kell fizetnem a „Bozóthi Mártia“ „Kis szórakozott“ és „Párizsi regény“ itt még nem adott hűmeves sziművek jogdíját; (mintha biz ezt a közönség nem tudná!) e napi költségemnek is fedezve kell lenniök. A napi kifizetendő összegek ezek: Náday urnak (fele jövedelem) biztosított 70 frt, napi költség 80 frt, jogdíj 50 frt. Összesen 200 frt. Ha tehát egy estére 200 frt van csak biztosítva számomra, akkor nagy szintártságotom havi díjára még misem marad. Az ideány három utolsó napjain ily eshetőleges deficitet

Köszönet-nyilvánítás.

Szeretett fivérünk Gyenes Pongrácz földi maradványainak temetése alkalmával tisztviselő- és honvédbajtársai, ismerősei és barátai által megjelenésük és koszorúk letétele által kifejezett meleg részvétükért vegyék mindnyájan szívbeli forró köszönetünket.

Pécsett, 1883. április 2-án.

**Gyenes János.
Gyenes Kletus.**

NAGY FERENCZ
laplajtudós.

Haksch Emil, Kis József
felelős szerkesztő. szerkesztőtárs.

2 koresmai helyiség bérbeadó.

Pécsbányatelepen a priquetgyár átellenében 26. ugy a Segengottes Prick-féle bánya közelében 28. szám alatti

két korcsmai helyiség

azonnal bérbeadó. Feltételek Ratkovits Ferenc tulajdonosnál megtudhatók. 103. (3-1)

Estragon-Mustár

patent csomagolásban.

Schmidt Viktor és fiaitól.

Bécsi különlegesség,

legjobb belföldi minőség, 1/2, 1/4, 1/8 kilós üvegekben a valódi védjeggyel ellátva kapható minden fűszer- és csemegé-kereskedésben. 39. (20-10)

Értesítés.

Alulírott tisztelettel értesitem a t. cz. közönséget, hogy

férfi és női szalmakalapokat

átveszek **tisztogatás** és a legújabb bécsi divatlap szerinti **átalakítás** végett jutányos árért. Számos megbízást kérve

mély tisztelettel

Schwartz F.

107. (2-1)

Pécsett, fűtőutca 33.

Igen sok beteg

kevesebbet szenvednek, ha a megfelelő gyógyszernek mindjárt kezdetben kézzel lennének. Ennek előnye az, hogy minél előbb a „Dr. Airy gyógyszer”, mely nemcsak a betegségek leírását tartalmazza, hanem egyúttal orvosilag kipróbált és egyszerűen jónak bizonyult háziaszerket sorol fel, minden betegre nézve a leggyorsabb becses bir. Az említett Richter kiadott kiadványában Lipcsében megjelent röpirat, melynek szövege számos ábrával van ellátva. Gorácsok K. egyetemi könyvtára által (Bécs, I. István tér, 6. sz.) 75 kr. beküldése után bérmentve küldetik a t. 208. (7-5)

Az első pécsi

asztalos-egyesület

Held Ferencz, kárpitos

KISTÉREN,

ajánlják a n. é. közönségnek dúsválasztéku raktárakat mindennemű

asztalos, kárpitos és esztorgályos

saját készítményű legújabb és legjobb minőségű árukból legjutányosabb árért. Ugyszintén: azon hírneves Kohn-féle székeket hajlított fából, vasbutorokat, tükröket stb. a melyekből folyton nagy választék tartatik.

A midőn felkérjük az e szakmába vágó czikkeket szűkségeitek fedezésénél minket megbízásainkkal szerencsésítetni, ajánljuk magunkat még mindennemű asztalos- és kárpitos munkák elkészítésére, vendégladók és kávéházak teljes stajlszerű berendezésére, valamint legújabb mintá szerinti új tekeasztalok készítésére és javítására.

Az eddig bennünk helyezett kegyes bizalom és partfogás fentartását jövőre is kérve, maradunk

mély tisztelettel

az I. pécsi asztalos-egyesület

és **HELD FERENCZ,**

kárpitos, kistéren.

326. (0-3)

Hirdetés.

Van szerencsém a t. cz. közönség becses tudomására juttatni, miszerint

ügyvédi irodámat

a Kis-tér és Deák-utca sarkán lévő Weidinger-féle, deák-utcai 2. számú házba tettem át.

Csigó János

98. (3-2)

köz- és váltó-ügyvéd.

Mától, április hó 7-től kezdve

a komló kertben

2 ujonan helyreigazitott

födött tekepálya

áll a t. cz. közönségnek rendelkezésére.

Tisztelettel

GINDL K.

vendéglős.

Mária-celli gyomor-cseppek

jeles hatású gyógyszer a gyomor minden bántalmak ellen,

és főleg mulhatatlan az étvágy-hiány, gyomor-nyelvényesség, rosszaszulehet, szelek, savanyu felbűfögés, kólika, gyomorhurut, gyomorégés, huykóképződés, túlságos nyálkakepződés sárgaság, undor és hányás, főfájás (ha az a gyomorból ered), gyomorgöres, székszorulat, a gyomornak túlterheltsége étel és ital által, gilisztá lép és májbetegség, aranyeres bántalmak ellen.

Egy üvege ára használható utasítással együtt 35 kr. Kapható: Pécsett Kovács Mihály és Sipőcz István gyógyszerész áruknál.

Valamint az osztrák-magyar birodalom minden nagyobb gyógyszerárúban és kereskedésében. Központi széküldési raktár nagyban és kicsinyben.

BRADI KÁROLY. az „Órangyalhoz” címzett gyógyszerárúban Kremszierben, Morvaországban 1. (0-1)

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Könyvnyomda-üzlet.

A „Madarász”-féle könyvnyomdának tulajdonosa **GYENES PONGRÁCZ**

elhalozásával rendelt gondnokság tisztelettel jelenti a nagyérdemű közönségnek, miszerint intézkedett, hogy a

NYOMDA-ÜZLET

fennakadás nélkül, úgy mint eddig, tovább vezetessék.

Midőn tehát egyrészt az eddigi szíves pártolását hálás köszönetet mondva, jövőre is azt magának kéri, iparkodván jó, gyors és jutányos szolgálattal a nagyérdemű közönség meglegedését és bizalmát továbbra is kiérdemelni.

Pécsett, 1883. április 2-án.

A hagyatéki gondnokság.

Alulírott bátorodom **42 év óta** folyton fennálló

festő- és mázolás-üzletemet

a t. cz. közönség becses figyelmébe tiszteletteljesen ajánlani.

Elvállalok minden a festés és mázolás körébe tartozó munkákat, u. m: **templom-, szoba-, czég-festést, mázolást és fa-erezést.** — Folyton a legújabb és legesimább **szőnyeg- és mennyezet-minták** birtokában, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy minden megrendelést, a legegyszerűbbtől a legzadigababb kiállításig, pontosan és olcsón teljesíthetek. Az általam készített munkák tisztasága, csinosága és tartósságáért a felelősséget minden tekintetben magamra vállalom.

87. (10-3)

Ifj. Buday

Pécsett, József-utca 35. sz.

Árverési hirdetés.

A pécsi kir. törvényszék közhírré teszi, hogy a pécsi takarékpénztár végrehajthatónak Körösztos Farkas és Körösztos Gáspár végrehajtást szenvedettek elleni 300 frt tőke, ennek 1878. évi jun. 1. napjától számított 8%, kamatait 17 frt 15 kr., per 9 frt 10 kr., végrehajtás-folyamodási és 12 frt 10 kr. árverés-folyamodási és követelések, valamint a még netán felmerülő költségei kielégítésére a következő ingatlanok u. m. a tormaí 78. sz. tjkben foglalt 1036. beltelek és azon épült új ház, 1/2, kültelek urbéri illetőséggel 1196 frt és a tormaí 193. sz. tjkben foglalt 1035. haszsz. szőlő és présház 224 frt ezennel megállapított kikiáltási ár mellett Tormaí községében a községi házban 1883. évi április hó 30. napjának d. e. 10 órájában megtartandó nyilvános árverésen szükség esetében a kikiáltási mint becsáron alól is eladatni fog.

Az árverezni szándékozók tartoznak bánatpénzül az ingatlanok kikiáltási mint becsár 10%-t vagyis 119 frt 60 kr., a 22 frt 40 krt készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni.

A vevő köteles a vételár három egyenlő részletben és pedig az első részt az árveréstől számított 8 nap, a második részt 3 hónap és a harmadik részt a bánatpénz betudásával 6 hónap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától 6% kamatokkal a pécsi kir. adó mint letéti hivatalnál szabályszerű letéti kérelemmel lefizetni.

A pécsi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnak 1883. jan. 12-én tartott üléséből.

Kiadta

Declava

101 (1-1)

kir. tszéki jegyző.

Csészlőgépek kézi, gőz és vontató erőre szal-

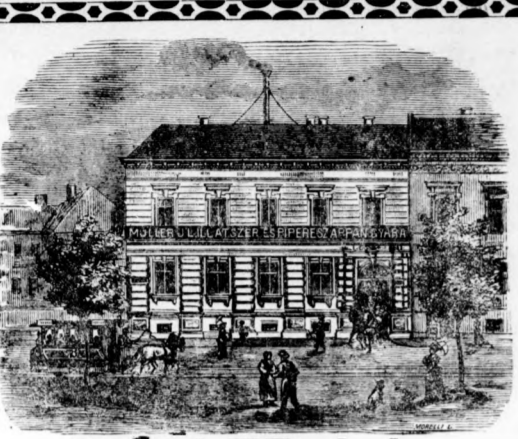
Járgánygépek — 6 fogatra álló és kocsizható; gyártanak, mint különlegesség és szállítanak a legjutányosabb árakért jótállás mellett ősmert kitünő szerkezetű és képességűeket 70. (15-4)

Ph. Mayfarth & Comp.

WIEN, II. Praterstrasse 66. Gyára Majnai Frankfurtban.

Kitüntetve több mint száz érem és diplomával majdnem minden országtól.

Sok száz elismervény magyarországra szállított csészlőgárműkről, valamint képes catalógok magyarazattal és árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek. Jeles ügyünk kivánatosak. Arustóknak jelentékeny engedmény.

MÜLLER J. L.

ILLATSZER- ÉS PIPERE-SZAPPAN-GYÁROS **BUDAPEST.**

Gyár: VII. Rottenbiller-utca 36. sz. a., saját ház.

Raktár: IV. Koronaherezeg-utca 2. sz., a „Virákirálynéhoz”.

Ajálalom saját gyártmányú illatszeremet és pipere-szappanaimat ugy nagyban eladásra, mint a t. fogyasztó közönségnek posta útjáni rendelkezésre. — Az általam készített:

Müller J. L.-féle

családi szappan.

Dr. GERHARDT LAJOS egyetemi tanár és Rohus-kórházi igazgató ur által nekem kiadott bizonyítvány szerint, a finom szappan fogalmának és minden ahöz köztű követelményeknek tökéletesen megfelel s a bőrnök lágyasáért és üdőségért idezi elő. Darabja 35 kr., 3 darab dobozban 1 frt.

Carbol-szappan.

Dr. Lechossek Josef kir. tanácsos és nagy. kir. orvosi tanár ur nekem kiadott bizonyítvány szerint, ez a szappan nagyon hatásos és fertőtlenítő hatással bír s a bőrtüneteket eltávolítja. — Darabja 40 kr., 3 dr. dobozban 1 frt 10 kr.

Poudre de Serail,

legfinomabb arcpor.

BLAHA LUJZA (báró Splényinc) ö méltósága kedvelt arcpora és általa a következő sorokal tüntettetett ki:

Tisztelt Müller J. L. Illatszeres urak Budapestre. A Poudre de Serail, melyet ön feltalált, valóban kitünő és nemcsak szépséges, mert nemcsak az arcon hathatósan és tartósan, de egyszerűen minden lezáró és irritáló hatással bír, az arca egy különösen jótékony hatást gyakorol, a minőt még eddig semmitől sem tapasztaltam, mely kiváló tulajdonságait jövelem mint kedves ismerősem kiadványában használni és meg vagyok győződve, hogy föltalálatlan jóságért általam elismerésnek fog örvendni.

Tisztelettel BLAHA LUJZA. A Poudre de Serail, róza és sárga szíszben kapható. Egy doboz ára 60 kr. és 1 frt.

Minden itt fel nem említett pipere- és illatszerem, valamint mindennemű pipere-cikkem nálam nagy választékban kapható. Postai megrendelések utánvételkel pontosan teljesítenek. **Árjegyzéket kívánatra bérmentve küldök.** Minden czikk ezen bejegyzett védjeggyel van ellátva, valódiságát bizonyítja. Fentebbi gyártmányok részben az alábbi jegyzett czégnél kaphatók:

75. (15-4)

Pompadour Creme.

Ezen szer, melylyel a híres Pompadour asszony csodaszépességét késő agykoráig főn tudta tartani, anélkül, hogy az egészségének ártott volna, általam eredeti tisztaságban állítatik elő, s azt a tisztelt hölgyfőlgőknak a lehathatósabban ajánlhatom. Egy tégelylyel 1 frt 60 kr.

„Ixia Lyss”

a legfinomabb és legkedveltebb illatszer, mely illatának kellemessége és tartóssága által tünik ki: árcája 1 frt 50 kr. és 3 frt.

„Eau de Cologne”

saját gyártmányom. Kitünő szer fog- és fogfájás ellen, nemcsak a fejet és szemeket erőteli, hanem a bőrnök is puhasságot és üdőséget kölcsönöz, az arca gyönyörűsége és a szemekből megcsatottattnak, ha ezen szerrel közönséges vízzel vegyítve a szemmet mosnak, vagy egy véle nedvesített ruhával borogtatják. Kis üveg 40 kr., nagy üveg 80 kr. — Továbbá a következő kitünő illatszeri: Fleurs d'Orange, Opponax, Rozsda, Tubaróza, Fehér-róza, Moha-róza, Chypre, Fleurs de Mail, Heliotrop, Jasmin, Jockey-Club, Jasmin, Maraschale, Miller Fleurs, Muse, New-mown Hay (szalma), Patchouli, Spring flowers, Ylang-Ylang, Violette de parme: árcája 1 frt 50 kr. és 2 frt 50 kr.

Salicil szájvíz és fogpor.

Kiváló hatással bír a beteg foghús meggyógyulására s a fogakról az idegen alkatekéseket eltávolítja. — Egy üveg szájvíz 50 kr., Kis üveggel 10 kr., — Egy doboz fogpor 50 kr.

Brillantine.

főnyadék lágyasú kenőcs, mely a száj és bajusz, valamint a haj fényét és lágyaságát előidézi, a kihalástól és törekedéstől is megóvja. — Egy kis üveggel 70 kr., nagy üveggel 1 frt.

Pécsett: Zach K. urnál.

„MARGIT”

gyógyfőgyár.

Hazánk ezen, vegyi összetételénél fogva nevezetes gyógyvizét a lélegzősi, emésztési szervek ideit harvatos bántalmaitól, torok, gégé-, légcső- és hörghurutbetegségekből kiváló sikerrel használják: Budapestben Dr. Kőrösi Frigyes, Dr. Gebhardt Lajos, Dr. Navratil Imre, Dr. Póór Imre, Dr. Káthy Károly, Dr. Barabás József. — Bécsben Dr. Bamberger Henrik, Dr. Duschek egyetemi tanár és kórházi főorvos urak. — Ezen tekintélyek nyilatkozatai szerint a Margit-forrás nemcsak méltó versenytárs a Seltersi, — Gloichenbergi, — Gieshübl, — Radein, — Vichy, — Emsi s hasonlítottatott vizeknek, hanem gyógyhatásában azokat több tekintetben felül is mulja. — A mellékletek klimatikus gyógyintézetében, különösen az általános ismert és ma legelőgultabb klimatikus gyógyintézet Górborsdorffban a Margit-forrás othonossá vált.

Szándékos félrevezetések elkerülése tekintetéből kérek a tekintetes orvosi kar, úgy a t. cz. közönség, hogy az eddig használt „Luhi” név mellőzésével ezennel csak a „Margit-forrás” elnevezést használni sziveskedjenek.

Borral használva a leggyógyosabb és legkellemesebb ital.

KIZABÓLAGOS FÓRAKTÁR:

ÉDES-KRUTYI

magyar kir. udv. ásványviz-szállítónál **BUDAPESTEN, ERZSÉBET TÉR.**

